

10 Les alegries que li vaig proporcionar
amb les victòries judicials obtingudes de pri-
mer a Barcelona i després a Madrid, on, vul-
gues no vulgues,² va enviar-me el pobre
home a defensar-lo, em van provar fins a
l'evidència la tibantor³ en què devia haver
15 estat son amor propi durant la lluita, i les
grans simpaties que me^[5] li vaig guanyar
amb el triomf. Des d'aquell moment, per a
ell vaig ésser^[19] el primer advocat del món,
una espècie de Prim de la cúria⁴ espanyola.
20 De més a més dels honoraris que em pagà
planyent-se que els hi comptés tan baixos,
em va fer un present esplèndid; a cada guany
obtingut a Borsa, em compareixia amb re-
gals per als nens; si et plau per força,⁵ vaig

---

² *loc.* Forçosament.^[15]

---

³ *fig.* Tensió.

---

⁴ El món de l'admin-
istració de justícia.

---

⁵ *fr. f.* A la força.

---

* La febre d'or va ser el període entre 1871 i 1885, caracteritzat per una gran prosperitat econòmica —causada fonamentalment per l'exportació de vi— i el consegüent enriquiment de la burgesia catalana. Aquest i altres elements van provocar l'alça borsària, que va acabar amb el crac del 1885, que va provocar una nova etapa de crisi econòmica. Narcís Oller tracta aquest tema a la novel·la *La febre d'or*.

⁶ Distintius propis d'un magistrat: vestit llarg i negre i barret característic.

⁷ Fotografies fetes sobre un paper sensibilitzat amb sals de platí.

⁸ Anul·lar.

⁹ *loc. llat.* Vulgues no vulgues.

¹⁰ Arriscades.

¹¹ *loc.* Abans d'intervenir-hi jo.

¹² Conjunts patrimonials dels masos.

haver de fer-me retratar amb toga i birret,⁶ 25
i, de les dues grans platinografies⁷ que va
fer enquadrar en rics marcs, n'envià una a
casa i se n'endugué l'altra a Vilaniu a enri-
quir l'altar de sos déus.*

Hi havia moments en què tant de deliri 30
per mi m'arribava a cansar, a posar frisós
com una impertinència. Al cap i a la fi, fer
revocar⁸ una sentència tan injusta com
aquella no valia cap mèrit: una admiració 35
tan extremosa em posava, doncs, en ridícul.
I aquest ridícul em feia pujar els colors a la
cara, i me l'havia d'empassar *velis nolis*⁹
per no cometre una crueltat. Però altres es-
tones, amb més serenitat o *menos* nervis, 40
veient més clarament les causes originàries
d'aquella admiració... pobre Serrallonga!...,
fins m'arribava a commoure. L'infeliç, en tot
era així, sempre havia obrat de la mateixa
manera: anant a ulls clucs, sense brúixola ni 45
timoner, envestint o reculant segons la direc-
ció de les onades que el xuclaven o l'empe-
nyien violentament!**

Durant el període de Borsa, i que va arri-
bar a somiar! Els deliris d'aquella època 50
s'apoderaren d'ell d'una manera espantosa.
¿Pecaré d'immodest si dic que, si no em té
a mi al costat, arruïna la família? Per
carregar-se de paper i fruit de les sensacions
atzaroses¹⁰ del joc, quantes finques més no 55
s'hauria venut, de les que ja es va vendre
abans de posar-hi jo la mà!¹¹ Sols per figu-
rar en el Consell del carril de Vilaniu, es va
desfer de dues masades¹² magnífiques; i, si
per aquells dies no va córrer igual sort l'he-
retat del Comellar, ben bé devia ésser per in- 60

* Recordem la col·lecció de fotografies del general Prim que Daniel Serrallonga posseïa. A aquesta idolatria pel polític s'afegeix ara una altra d'adreçada al narrador.

** Observem una metàfora elaborada a base d'elements mariners per mostrar l'estat de desorientació d'en Serrallonga.

fluències de la Fura, que allí continuava. Al-
 trament, ell per si sol, n'hauria fetes de molt
 grosses. Allò de guanyar en un dia mils i mils
 duros, mal que els hagués de perdre l'ende-
 65 mà, l'engrescava de debò, encaixava admira-
 blement amb sa imaginació borbollosa,¹³
 amb la inquietud vibrant de son esperit, amb
 l'especial encís que per a ell tenia la lluita,
 i amb la confiança cega que un vanitós com
 70 ell té en si mateix. Així, quan jo batallava per
 enfrenar-lo fent-li veure que aquella embria-
 guesa bursàtil¹⁴ no podia durar, i que, a la
 fi, qui més hagués begut, més aviat i més fort
 rebentaria, es reia de les meves pors, em con-
 75 fessava que ell ja s'havia dit, com en Prim:
 —O faixa o caixa—,¹⁵ i acabava assegurant-
 me que jo el veuria milionari. Però va arri-
 bar el crac,¹⁶ va trobar-se amb els dits
 ajupits¹⁷ com tanta gent, i aquesta ferida
 80 d'amor propi, pel que es veu, me'l^[5] degué
 treure de casa, perquè no hi va tornar a po-
 sar els peus.

---

¹³ *fig.* Tumultuosa, confusa.

---

¹⁴ Borsària: relativa a la borsa.

---

¹⁵ *col.* O tot o res.

---

¹⁶ Onomatopeia d'un trencament. *fig.* Fallida econòmica.

---

¹⁷ Sense res.